

Raportin kansainvälinen embargo 24.2.2004 klo 13.00 GMT

Globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden maailmankomission raportti "Oikeudenmukainen globalisaatio: Mahdollisuuksia kaikille"

Tiivistelmä (epävirallinen suomennos)

Johdanto

Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus on laaja ja monimutkainen tehtäväalue. Komissiomme oli eräänlainen pienoismaailma, jossa oli edustettuna myös todellisessa maailmassa vallitsevat moninaiset ja keskenään kilpailevat toimijat ja intressit. Puheenjohtajinamme oli kaksi presidenttiä, nainen ja mies, pohjoisesta ja etelästä, ja muut jäsenet olivat eri puolilta maailmaa eri kehitysvaiheissa olevista maista. Yhtä moninaisia olivat taustayhteisömme: hallitukset, politiikka, parlamentit, liike-elämä ja monikansalliset yritykset, järjestäytyneet työntekijät, akateeminen maailma ja kansalaisyhteiskunta.

Yhteisen tavoitteen kautta saavutimme kuitenkin yhteiset näkemykset, jotka ovat nyt edessänne. Raporttimme on yhteinen asiakirja ja siksi täysin erilainen kuin yksittäisten jäsenten raportit olisivat olleet. Kokemus on kuitenkin osoittanut meille, kuinka arvokas ja voimakas muutoksen väline vuoropuhelu on. Kuuntelemalla kärsivällisesti ja kunnioittavasti erilaisia näkemyksiä ja etunäkökohtia onnistuimme löytämään yhteisen pohjan.

Meitä kannusti työssämme käsitys siitä, että oikeudenmukaisen ja osallistavan globalisaatioprosessin rakentamiseksi on toimittava mahdollisimman pikaisesti. Tämä voidaan tehdä vain sopimalla toiminnan suunnasta laajan toimijajoukon kesken. Olemme vakuuttuneita siitä, että kokemuksemme voidaan ja että se pitää toistaa laajemmassa mittakaavassa ja että vuoropuhelulle on annettava lisää tilaa.

Visio muutoksesta

Julkinen globalisaatiokeskustelu on päätynyt umpikujaan. Mielenpitoet ovat jähmettyneet ideologiseen asemasotaan ja pirstoutuneet eri intressiryhmiin. Tahtoa yksimielisyyteen puuttuu. Tärkeät kansainväliset neuvottelut ovat lukkiutuneet ja kansainväliset kehityssitoumukset ovat suureksi osaksi jääneet toteuttamatta.

Edessänne oleva raportti ei tarjoa yksinkertaisia tai ihmeratkaisuja, sillä sellaisia ei ole. Se on kuitenkin yritys auttaa murtautumaan ulos nykyisestä umpikujasta keskittymällä ihmisten huolenaiheisiin ja toiveisiin sekä eri tapoihin valjastaa globalisaation mahdollisuudet paremmin käyttöön.

Viestimme on kriittinen mutta myönteinen ja se tähtää nykyisen globalisaatiosuunnan muuttamiseen. Uskomme, että globalisaation edut voidaan ulottaa useammille ihmisille ja jakaa tasapuolisemmin sekä maiden kesken että niiden sisällä. Uskomme

myös, että globalisaation kulkuun voivat nykyistä useammat vaikuttaa. Voimavarat ja keinot ovat olemassa. Ehdotuksemme ovat kunnianhimoisia mutta toteutettavissa. Olemme varmoja, että parempi maailma on mahdollinen.

Tavoitteenamme on globalisaatioprosessi, jossa on yleismaailmallisesti yhteiseksi koettuihin arvoihin perustuva vahva sosiaalinen ulottuvuus ja joka kunnioittaa ihmisoikeuksia ja yksilön arvokkuutta. Tällainen prosessi on oikeudenmukainen, osallistava ja demokraattisesti hallittu, ja se tarjoaa mahdollisuuksia ja konkreettista hyötyä kaikille maille ja ihmisille.

Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää:

- Keskittymistä ihmisiin. Entistä oikeudenmukaisemman globalisaation peruskivi on kaikkien ihmisten oikeuksien, kulttuuri-identiteetin ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen; säällisen työn turvaaminen sekä paikallisyhteisöjen vaikutusmahdollisuuksien edistäminen. Sukupuolten tasa-arvo on olennaisen tärkeä.
- Demokraattista ja tehokasta valtiota. Valtiolla on oltava kyky hallita integroitumista maailmantalouteen ja sen on tarjottava sosiaalisia ja taloudellisia mahdollisuuksia ja turvallisuutta.
- Kestävää kehitystä. Entistä oikeudenmukaisemman globalisaation tavoittelua on tuettava vahvistamalla taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä ympäristönsuojelua paikallisella, kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla.
- Tuottavia ja tasapuolisia markkinoita. Tämä vaatii toimivia instituutioita edistämään mahdollisuuksia ja yrittämistä.
- Oikeudenmukaisia sääntöjä. Maailmantalouden sääntöjen on tarjottava tasapuoliset mahdollisuudet ja markkinoille pääsy kaikille maille, ja kansallisten valmiuksien ja kehitystarpeiden moninaisuus on tunnustettava.
- Solidaarista globalisaatiota. Meidän on kannettava yhteinen vastuu globalisaation syrjäyttämien tai heikompaan asemaan asettamien maiden ja ihmisten auttamisesta. Globalisaation tulee auttaa epätasa-arvon voittamisessa sekä maiden sisällä että niiden välillä ja pyrkiä poistamaan köyhyyttä.
- Entistä suurempaa vastuuta ihmisiä kohtaan. Niiden julkisten ja yksityisten toimijoiden, jotka pystyvät vaikuttamaan globalisaation seurauksiin, pitää olla demokraattisessa vastuussa politiikastaan ja toiminnastaan. Niiden on noudatettava sitoumuksiaan ja käytettävä valtaansa muita kunnioittaen.
- Syvempiä kumppanuussuhteita. Monet eri tahot toimivat parhaillaan globaalien sosiaalisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamiseksi – kansainväliset järjestöt, hallitukset ja parlamentit, liike-elämä, työntekijät, kansalaisyhteiskunta ja monet muut. Niiden välinen vuoropuhelu ja kumppanuus on olennaisen tärkeä demokraattinen väline paremman maailman luomisessa.

- Tehokasta YK:ta. Voimakkaampi ja tehokkaampi monenvälinen järjestelmä on olennaisen tärkeä väline demokraattisen, oikeudenmukaisen ja yhtenäisen kehityksen luomisessa globalisaatiolle.

Globalisaation vaikutukset

Globalisaatio on käynnistänyt laajalle ulottuvan muutoksen, joka vaikuttaa kaikkiin. Uusi teknologia ja avoimuuden lisääntyminen ovat luoneet maailman, jossa on aiempaa enemmän kansainvälisiä yhteyksiä. Tämä tarkoittaa kasvavaa keskinäistä riippuvuutta taloudellisissa suhteissa – kaupassa, sijoitustoiminnassa, rahoituksessa ja tuotannon maailmanlaajuisessa järjestämisessä – mutta myös sosiaalisessa ja poliittisessa vuorovaikutuksessa järjestöjen ja yksittäisten ihmisten välillä eri puolilla maailmaa.

Mahdollisuudet hyvään ovat suunnattomat. Koko ajan lisääntyvät ihmisten keskinäiset yhteydet saavat meidät tuntemaan, että olemme kaikki osa maailmanyhteisöä. Tämä orastava keskinäisen riippuvaisuuden tunne, sitoutuminen yleismaailmallisesti yhteiseksi koettuihin arvoihin ja solidaarisuus kansojen kesken voidaan kanavoida rakentamaan valistunutta ja demokraattista, kaikkien edun mukaista globaalia hallintoa. Globaalin markkinatalouden tuotantokapasiteetti on valtava. Viisaasti hoidettuna se voi saada aikaan ennen kokematon aineellista edistystä, luoda tuottavampia ja parempia työpaikkoja kaikille ja vaikuttaa merkittävästi maailman köyhyyden vähentämiseen.

Näemme myös sen, kuinka kaukana vielä olemme näiden mahdollisuuksien toteuttamisesta. Nykyisen globalisaatioprosessin tulokset eivät jakaudu tasaisesti maiden kesken eivätkä niiden sisällä. Vaurautta tuotetaan koko ajan, mutta liian monet maat ja ihmiset jäävät sen tuottamasta hyödystä paitsi eikä heillä ole vaikutusvaltaa globalisaatioprosessin muovaamisessa. Valtava naisten ja miesten enemmistö on sitä mieltä, että globalisaatio ei ole täyttänyt heidän yksinkertaisia ja oikeutettuja toiveitaan saada säällistä työtä ja parempi tulevaisuus lapsilleen. Monet elävät harmaan talouden välitilassa ilman muodollisia oikeuksia ja sellaisissa köyhissä maissa, jotka sinnittelevät epävarmassa tilanteessa maailmantalouden laitamilla. Taloudellisesti menestyneissäkin maissa globalisaatio on vaikuttanut haitallisesti joihinkin työntekijöihin ja yhteisöihin. Samanaikaisesti globaalien viestinnän vallankumous lisää tietoisuutta tästä eriarvoisuudesta.

Muutosstrategia

Tällainen globaali epätasapaino ei ole moraalisesti hyväksyttävää eikä poliittisesti kestävä. Muutos ei tarkoita yhden utopistisen suunnitelman toteuttamista kertaheitolla vaan pikemminkin useampia perättäisiä koordinoituja muutoksia laajalla rintamalla maailmantalouden järjestelmän uudistamisesta paikallistason hallinnon vahvistamiseen. Kaikki tämä pitäisi ja se voidaan toteuttaa avoimissa talouksissa ja avoimissa yhteiskunnissa. Vaikka intressit ovat erilaisia, uskomme, että kautta maailman ollaan lisääntyvässä määrin yksimielisiä entistä oikeudenmukaisemman ja osallistavamman globalisaatioprosessin tarpeesta.

Olemme muotoilleet laaja-alaisen joukon suosituksia tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Jos poliittista tahtoa löytyy, on joissain asioissa mahdollista toimia heti. Tämä koskee niitä kaupan ja rahoituksen kysymyksiä, joista poliittiset päättäjät ovat käyneet pitkällisiä monenvälisiä neuvotteluja. Näissä kysymyksissä suunta on selvä, mutta kaikki keskeiset toimijat eivät ole vielä ymmärtäneet muutoksen kiireellisyyttä. Asioiden edistämiseksi tarvitaan jatkuvaa vaikuttamista ja vahvempaa julkista mielipidettä. Sitä tarvitaan myös otettaessa esille uusia kysymyksiä, kuten ihmisten liikkumista yli rajojen koskevan säännösten luominen tai kansainvälisten järjestöjen vastuunalaisuus. Näissä kysymyksissä tärkein liikkeellepanija on kuitenkin laajapohjainen vuoropuhelu valtioiden ja ei-valtiollisten toimijoiden välillä. Vuoropuhelulla voidaan saavuttaa luja yhteisymmärrys siitä, mitä on tehtävä, miten se on tehtävä ja kuka sen tekee.

Globalisaation hallinta

Tässä raportissa määrittelemämme ongelmat eivät johdu globalisaatiosta sellaisenaan, vaan sen hallinnan puutteista. Maailmanmarkkinat ovat kasvaneet nopeasti, mutta niissä taloudellisissa ja sosiaalisissa instituutioissa, joita markkinoiden kitkaton ja tasapuolinen toiminta edellyttää, ei ole tapahtunut vastaavaa kehitystä. Samaan aikaan tunnetaan huolta kaupan ja rahoituksen tärkeimpien globaalien sääntöjen epäoikeudenmukaisuudesta ja niiden epätasaisista vaikutuksista rikkaisiin ja köyhiin maihin.

Myöskään nykyiset kansainväliset toimintalinjaukset eivät vastaa riittävästi globalisaation haasteisiin. Markkinoiden avaaminen sekä rahoitus- ja talousnäkökohdat syrjäyttävät sosiaaliset kysymykset. Julkinen kehitysapu ei yllä edes siihen vähimmäismäärään, joka tarvitaan vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi ja kasvavien globaalien ongelmien ratkaisemiseksi. Kansainvälisten toimintalinjausten suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava monenvälinen järjestelmä ei suoriudu tehtävästään riittävän hyvin. Se toimii kokonaisuutena epäjohdonmukaisesti eikä ole tarpeeksi demokraattinen, avoin ja vastuullinen.

Nämä säännöt ja toimintaperiaatteet ovat seurausta sellaisesta globaalihallinnan järjestelmästä, jonka ovat suureksi osaksi muovanneet voimakkaat maat ja toimijat. Järjestelmän ytimessä on vakava demokratiavaje. Useimmilla kehitysmailla ei ole juurikaan vaikutusvaltaa globaaleista pelisäännöistä käytävissä neuvotteluissa tai tärkeimpien rahoituslaitosten toimintalinjauksista päätettäessä. Myös työntekijöiden ja köyhien vaikutusmahdollisuudet ovat heikot.

Aloitetaan kotipihalta

Globaalilla tasolla on käsiteltävänä varsin laaja kirjo asioita, mutta se ei pelkästään riitä. Globaali hallinta ei ole irrallinen kehä muun toiminnan yläpuolella, vaan se on paikallistasolta ylöspäin ulottuvan hallintoverkoston huippu. Globaalin hallinnan laatu riippuu keskeisesti kansallisvaltioiden käyttäytymisestä. Kansallisvaltioiden sitoutuminen monenvälisyyteen, yleismaailmallisiin arvoihin ja yhteisiin päämääriin; niiden herkkyys ymmärtää oman toimintansa rajat ylittäviä vaikutuksia sekä niiden

globaalille solidaarisuudelle panema paino ovat kaikki ehdottoman tärkeitä globaalien hallinnan laatutekijöitä. Samalla kansallisvaltioiden tapa hoitaa omia asioitaan vaikuttaa siihen, kuinka laajalti ihmiset hyötyvät globalisaatiosta ja välttyvät sen kielteisiltä vaikutuksilta. Siksi voidaan hyvällä syyllä sanoa, että globalisaation haasteisiin vastaaminen alkaa kotoa. Yksinkertainen mutta tärkeä tosiseikka on, että globalisaatiosta riippumatta ihmiset elävät arkielämäänsä osana paikallisyhteisöä ja kansakuntaa.

Tästä syystä ankkuroimme analyysimme kansalliselle tasolle. Emme tietenkään anna yksittäisiä suosituksia kaikille maailman erilaisille maille, vaan asetamme pikemminkin laajat päämäärät ja periaatteet, joiden avulla kansallisvaltiot voivat tehokkaammin käsitellä globalisaation sosiaalista ulottuvuutta. Samalla tunnustamme, että näiden päämäärien ja periaatteiden toteutuksessa on otettava huomioon kunkin maan tarpeet ja erityisolosuhteet. Kansallista hallintoa on parannettava kaikissa maissa, tosin joissakin perinpohjaisemmin kuin toisissa. Olennaisista tavoitteista vallitsee laaja kansainvälinen yksimielisyys, ja niiden saavuttamiseksi meidän kaikkien on kiireesti ryhdyttävä ponnistelemaan. Näitä tavoitteita ovat:

- hyvä poliittinen hallinto, joka perustuu demokratiaan, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, oikeusvaltioperiaatteen ja yhteiskunnalliseen tasa-arvoon;
- tehokas valtio, joka takaa voimakkaan ja vakaan talouskasvun, tarjoaa julkisia hyödykkeitä ja sosiaaliturvaa, lisää ihmisten valmiuksia koulutuksen ja sosiaalipalvelujen saatavuuden avulla sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa;
- elävä kansalaisyhteiskunta, joka saa voimansa yhdistymis- ja ilmaisuvapaudesta ja joka heijastaa ja tuo täysimittaisesti esiin eri näkökantojen moninaisuuden. Köyhiä ja muita vähäosaisia ryhmiä edustavat yleishyödylliset organisaatiot ovat myös ehdottoman tärkeitä osallistumisen ja sosiaalisesti oikeudenmukaisen hallinnon takaamiseksi.
- Vahvat työntekijöiden ja työnantajien järjestöt ovat avain hedelmälliseen työmarkkinoiden vuoropuheluun.

Etusijalle on asetettava toimenpiteet, jotka tähtäävät säällisen työn turvaamiseen naisille ja miehille, harmaan talouden integroimiseen kansantalouteen sekä yritysten ja talouksien kilpailukykyyn parantamiseen.

Toiminnan täytyy keskittyä tiukasti tyydyttämään ihmisten tarpeet siellä, missä he elävät ja tekevät työtä. Siksi on olennaisen tärkeää tukea paikallisyhteisöjä hajauttamalla valtaa ja voimavaroja, vahvistamalla paikallista taloutta ja kulttuuri-identiteettiä sekä kunnioittamalla alkuperäiskansojen ja -heimojen oikeuksia.

Kansallisvaltioiden pitäisi myös vahvistaa alueellista yhteistyötä eri tasoilla, koska se on tärkeä kehityksen väline ja lisää vaikutusvaltaa globalisaation hallinnassa. Alueellisen integraation sosiaalista ulottuvuutta tulisi niin ikään vahvistaa.

Globaalin tason uudistukset

Globaalilla tasolla raporttimme suositukset ovat tarkemmin määriteltyjä. Esittelemme tässä joitakin tärkeimmistä.

Kauppaa ja rahoitusta koskevien globaalien sääntöjen on annettava lisää tilaa kehitysmaiden omille poliittisille valinnoille. Se on olennaisen tärkeää, jotta voidaan kehittää toimintalinjauksia ja institutionaalisia järjestelyjä, jotka sopivat parhaiten eri maiden kehitystasoon ja erityisoloihin. On tarkasteltava kriittisesti niitä nykyisiä sääntöjä, jotka tarpeettomasti rajoittavat poliittisia valintoja maatalouden kasvun ja teollistumisen vauhdittamisessa ja taloudellisen vakauden ylläpitämisessä. Uusien sääntöjen on myös kunnioitettava tätä vaatimusta. Kansainvälisten järjestöjen ja avunantajamaiden on selvemmin siirryttävä ulkoisesta ehdollistamisesta kansalliseen omistajuuteen. On vahvistettava toimintaedellytyksiä suosimaan sellaisia maita, joilla ei ole samoja valmiuksia kuin aikaisemmin kehittyneillä.

Kauppaa ja pääomavirtoja koskevia sääntöjä on täydennettävä oikeudenmukaisilla säännöillä, jotka koskevat ihmisten liikkumista rajojen yli. Kansainväliset muuttopaineet ovat lisääntyneet, ja ongelmat, kuten ihmiskauppa ja siirtotyöläisten hyväksikäyttö, ovat pahentuneet. On ryhdyttävä toimiin yhdenmukaisten ja avointen sääntöjen luomiseksi rajat ylittävälle ihmisten liikkumiselle. Tässä tulee tasapuolisesti ottaa huomioon muuttajien, alkuperämaan ja kohdemaan edut. Kaikki maat hyötyvät järjestelmällisestä ja hyvin hoidetusta kansainvälisestä muuttoprosessista, joka voi lisätä globaalia tuottavuutta ja vähentää hyväksikäyttöä.

Globaalit tuotantojärjestelmät ovat lisääntyneet huomasti ja luoneet tarpeen uusille, suoria ulkomaisia sijoituksia ja kilpailua koskeville säännöille. Yleisesti hyväksytyillä foorumeilla neuvoteltu tasapainoinen monenvälinen säännöstö hyödyttäisi kaikkia maita edistämällä suorien sijoitusvirtojen kasvua ja rajoittamalla kannustinkilpailun ongelmia, jotka vähentävät näistä virroista saatavaa hyötyä. Tällaisessa säännöstössä pitäisi yksityisen ja julkisen sektorin sekä työntekijöiden etujen, oikeuksien ja vastuiden olla tasapainossa. Yhteistyö kansainvälisessä kilpailupolitiikassa tekee maailmanmarkkinoista avoimempia ja kilpailukykyisempiä.

ILO:n määrittelemät työelämän perusnormit luovat globaalit vähimmäissäännöt työvoiman käytölle maailmantaloudessa, ja niiden kunnioittamista pitäisi vahvistaa kaikissa maissa. Työelämän perusnormien noudattamisen varmistamiseksi vientiteollisuuden vapaatuotantoalueilla ja globaaleissa tuotantojärjestelmissä yleisemminkin tarvitaan järeämpiä toimia. Kaikkien asianomaisten kansainvälisten instituutioiden pitäisi osallistua näiden normien edistämiseen ja varmistaa, ettei mikään niiden omissa toimintalinjauksissa ja ohjelmissa estä näiden oikeuksien toteuttamista.

Monenvälisen kauppajärjestelmän pitäisi tuntuvasti vähentää epäoikeudenmukaisia kaupan esteitä sellaisille tuotteille, joiden tuotannossa kehitysmailla on suhteellinen etuasema. Tämä koskee varsinkin tekstiilejä, vaatteita ja maataloustuotteita. Erityisesti vähiten kehittyneiden maiden edut tulisi turvata vientimahdollisuuksia tukevalla erityiskohtelulla.

Sosiaaliturvan vähimmäistaso yksilöille ja perheille on hyväksyttävä kiistattomaksi osaksi maailmantalouden sosioekonomista pohjaa. Tähän kuuluu myös sopeutumisapu työpaikkansa menettäneille työntekijöille. Avunantajien ja rahoituslaitosten pitäisi osallistua sosiaaliturvajärjestelmien vahvistamiseen kehitysmaissa.

Parempi pääsy markkinoille ei ole ihmelääke. On olennaisen tärkeää saada aikaan tasapainoisempi kestävä globalin kasvun ja täystyöllisyyden strategia, johon sisältyisi maiden välinen tasapuolinen vastuunjako korkean kysynnän ylläpitämisestä maailmantaloudessa. Tehostettu makrotaloudellinen yhteistyö on tässä avainasemassa. Onnistunut globalin kasvun strategia helpottaa maiden välisiä taloudellisia jännitteitä ja kehitysmaiden pääsyä markkinoille.

Säällisen työn hankkimisesta kaikille pitäisi tehdä globaali päämäärä, johon pyrittäisiin johdonmukaisella toiminnalla monenvälisen järjestelmän sisällä. Tämä olisi vastaus keskeiseen poliittiseen haasteeseen kaikissa maissa ja se osoittaisi monenvälisen järjestelmän mahdollisuudet löytää vaikeaan ongelmaan luovia ratkaisuja.

Kansainvälisen rahoitusjärjestelmän pitäisi tukea kestävää globaalia kasvua nykyistä paremmin. Rajat ylittävät rahavirrat ovat kasvaneet valtavasti, mutta järjestelmä on epävakaata, altis kriiseille ja jättää syrjään köyhät ja niukan pääoman maat. Kaupan ja suorien ulkomaisten sijoitusten satoa ei voi kokonaan korjata ennen kuin kansainvälinen rahoitusjärjestelmä on uudistettu vakaammaksi. Siksi kehitysmaiden pitäisi saada ottaa käyttöön varovainen ja vähittäinen lähestymistapa pääomatilien vapauttamiseen ja yhteiskunnallisesti herkempien sopeutustoimien järjestämiseen kriiseihin reagoitaessa.

Suurempia ponnistuksia tarvitaan uusien kansainvälisten voimavarojen aktivoimiseksi, jotta voitaisiin saavuttaa tärkeimmät globaalit päämäärät, erityisesti Vuosituhattulistuksen tavoitteet. Julkisen kehitysavun 0,7 prosentin tavoite on saavutettava ja uusia rahoituslähteitä sen ylittämiseksi ja lisäämiseksi pitäisi tutkia ja kehittää aktiivisesti.

Kansainvälisten taloudellisten ja sosiaalisten uudistusten toimeenpaneminen edellyttää maailmanlaajuisia poliittista tukea, keskeisten globaalien toimijoiden sitoutumista sekä globaalien instituutioiden vahvistamista. YK:n monenvälinen järjestelmä muodostaa globalin hallinnan ytimen ja sillä on ainutlaatuinen mahdollisuus toimia uudistusprosessin kärjessä. Jotta se selviytyisi globalisaation nykyisistä ja tulevista haasteista, sen on lisättävä tehokkuuttaan ja parannettava hallintoaan, varsinkin demokraattisen edustuksellisuuden ja päätöksenteon, vastuullisuuden ja toiminnan yhtenäisyyden osalta.

Kehotamme kehittyneitä maita harkitsemaan uudelleen päätöstään pitää YK:n talousarvio nimellisen nollakasvun linjalla. On olennaisen tärkeää, että kansainvälinen yhteisö päättää yksimielisesti lisätä rahallista panostustaan monenväliseen järjestelmään ja luopuu nykyisestä suuntauksesta kohti vapaaehtoisia avustuksia pakollisten maksujen kustannuksella.

Valtioiden ja hallitusten päämiesten pitäisi varmistaa, että heidän maidensa kansainvälisillä foorumeilla harjoittama politiikka on johdonmukaista ja keskittyy ihmisten hyvinvointiin.

Monenvälisen järjestelmän parlamentaarista valvontaa pitäisi lisätä vähitellen globaalilla tasolla. Ehdotamme globaalin talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikan yhtenäisyyteen ja johdonmukaisuuteen keskittyvän parlamentaarisen ryhmän perustamista valvomaan keskeisiä kansainvälisiä järjestöjä integroidusti.

Tärkeä vaatimus parempaan globaaliin hallintoon pääsemiseksi on, että kaikkien järjestöjen, YK:n elimet mukaan luettuina, on oltava harjoittamastaan politiikasta nykyistä enemmän vastuussa suurelle yleisölle. Kansallisten parlamenttien pitäisi myötävaikuttaa tähän prosessiin tarkastelemalla säännöllisesti päätöksiä, joita niiden maiden edustajat ovat näissä järjestöissä tehneet.

Kehitysmaiden pitäisi saada suurempi edustus Bretton Woods -instituutioiden päätöksentekoaikavälissä, ja WTO:n työmenetelmien pitäisi taata niiden täysipainoinen ja tehokas osallistuminen neuvotteluihin.

Valtion ulkopuolisille toimijoille, erityisesti köyhiä edustaville järjestöille, pitäisi antaa enemmän ääniä.

Liike-elämän, järjestäytyneiden työntekijöiden, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen sekä asiantuntija- ja vaikuttamisverkostojen osallistumista globalisaation sosiaaliseen ulottuvuuteen pitäisi vahvistaa.

Vastuulliset tiedotusvälineet voivat olla keskeisessä roolissa helpottamassa siirtymistä kohti oikeudenmukaisempaa ja osallistavampaa globalisaatiota. Muutoksen tueksi tarvitaan valistunut yleinen mielipide, joka on selvillä raportissamme esille otetuista epäkohdista ja kysymyksistä. Siksi toimintalinjauksissa on kaikkialla painotettava tiedon ja viestinnän virtojen monimuotoisuutta.

Muutostoiminnan aktivointi

Uskomme, että laajapohjainen vuoropuhelu esittämistämme suosituksista on tärkeä ensimmäinen askel muutostoiminnan aktivoimisessa. Erityisesti tämä koskee asioita, jotka eivät juuri nyt ole pinnalla globaalissa keskustelussa. On ensiarvoisen tärkeää, että vuoropuhelu alkaa kansallisella tasolla, jotta välttämättömälle yhteisymmärrykselle ja poliittiselle tahdolle voidaan rakentaa vahva perusta.

Samaan aikaan monenvälisen järjestelmän on oltava keskeisessä roolissa edistettäessä uudistuksia maailmanlaajuisesti. Ehdotamme uutta välinettä kansainvälisten järjestöjen toiminnan koordinoinnin parantamiseksi asioissa, joissa järjestöjen toimialat leikkaavat ja linjaukset vaikuttavat toisiinsa. Näiden järjestöjen pitäisi valmistella toimintaa yhtenäistäviä aloitteita (Policy Coherence Initiatives) oikeudenmukaisen ja osallistavan globalisaation saavuttamiseksi. Tavoitteena olisi vähitellen kehittää integroituja toimintasuosituksia, joissa talous-, sosiaali- ja ympäristöasiat tasapainotetaan asianmukaisesti. Ensimmäisessä aloitteessa tulisi puuttua globaaliin kasvuun, sijoitustoimintaan ja työpaikkojen luomiseen ja siihen

tulisi ottaa mukaan asianomaiset YK:n elimet, Maailmanpankki, IMF, WTO ja ILO. Muita tärkeitä alueita tällaisille aloitteille ovat sukupuolten tasa-arvo ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, koulutus, terveys, ruokaturva ja asumisyhdyskunnat.

Kansainvälisten järjestöjen pitäisi myös panna alulle toimintalinjausten kehittämistä koskevia vuoropuheluita (Policy Development Dialogue), joihin osallistuisi useiden eturyhmien edustajia ja joissa käsiteltäisiin keskeisimpiä toimintaehdotuksia. Tällaisia asioita voisivat olla monenvälinen säännöstö rajat ylittävää ihmisten liikkumista tai ulkomaisia suoria sijoituksia varten, sosiaaliturvan vahvistaminen maailmantaloudessa ja kansainvälisten järjestöjen vastuullisuuden uudet muodot.

YK:n ja sen erityisjärjestöjen pitäisi järjestää globalisaatiofoorumi (Global Policy Forum) tarkastelemaan säännöllisesti ja järjestelmällisesti globalisaation sosiaalisia vaikutuksia. Osallistujajärjestöt voisivat tuottaa säännöllisin välein raportin globalisaation tilasta.

Ehdotuksissamme vaadimme, että ihmisten ja maiden tulisi voida nykyistä laajemmin ja demokraattisemmin osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon. Lisäksi vaadimme niitä, joilla on kyky ja valta päättää – hallituksia, parlamentteja, liike-elämää, työelämää, kansalaisyhteiskuntaa ja kansainvälisiä järjestöjä – ottamaan kantaakseen yhteisen vastuun vapaan, oikeudenmukaisen ja tuottavan maailmanyhteisön edistämisestä.